

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Петріщев Володимир Олександрович

КУРСОВА РОБОТА

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Навчальна дисципліна	<u>Облік за видами економічної діяльності</u> назва навчальної дисципліни
Ступінь освіти	<u>фаховий молодший бакалавр</u> фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр
Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> шифр і назва галузі знань
Спеціальність	<u>071 Облік і оподаткування</u> код і найменування спеціальності
Освітньо-професійна програма	<u>Бухгалтерський облік</u> назва освітньо-професійної програми
Академічна група	<u>О-23</u> назва академічної групи

Харків – 2024

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник: Мельничук Марина Олексіївна, спеціаліст вищої категорії, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, кандидат економічних наук

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

підпис здобувача

Петріщев В. О.

ПІБ здобувача

Підсумкова оцінка: 70 (балів)

Члени комісії з захисту:

(підпис)

М. О. Мельничук

(підпис)

І. В. Нагорна

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Петріщев Володимир Олександрович

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

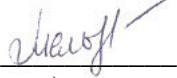
Навчальна дисципліна	<u>Облік за видами економічної діяльності</u> назва навчальної дисципліни
Тема роботи	<u>Організація обліку і контролю в будівельних підприємствах</u> тема курсової роботи
Термін подання завершеної роботи	<u>30.11.2024 р.</u>

Графік виконання роботи

Назва етапів виконання або структурних елементів роботи (проекту)	Дата закінчення
Вибір та затвердження теми	02.09 – 14.09.2024
Добір та аналіз літератури за обраною темою	16.09 – 21.09.2024
Складання плану курсової роботи	23.09 – 28.09.2024
Написання вступу та I розділу	30.09 – 19.10.2024
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	21.10 – 09.11.2024
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	11.11 – 16.11.2024
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	18.11 – 30.11.2024
Захист курсової роботи	02.12 – 07.12.2024

Завдання видав

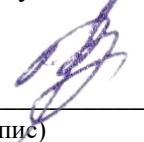
Керівник,
кандидат економічних наук,

_____ М. О. Мельничук
(підпис)

«14» вересня 2024 р.

Завдання отримав

Здобувач

_____ В. О. Петріщев
(підпис)

«14» вересня 2024 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1 Теоретичні основи організації обліку і контролю в будівельних підприємствах.....	7
1.1. Економічна сутність обліку і контролю в будівельних підприємствах.....	7
1.2. Особливості організації обліку в будівельних підприємствах.....	10
1.3. Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств.....	13
Розділ 2 Розрахункова частина	16
Висновки.....	24
Список використаних джерел.....	26
Додатки.....	28

ВСТУП

Організація обліку і контролю в будівельних підприємствах є однією з найважливіших складових ефективного управління фінансами та ресурсами в галузі будівництва. Будівельні підприємства займаються великими інвестиційними проектами, які вимагають складних розрахунків, прогнозування витрат, ефективного управління матеріалами та робочою силою. Водночас ці підприємства стикаються з численними ризиками, пов'язаними з високою вартістю ресурсів, тривалими термінами виконання робіт, можливістю фінансових труднощів і низьким рівнем рентабельності проектів.

Враховуючи складність будівельних процесів, наявність різноманітних витрат (на матеріали, робочу силу, оренду обладнання, підрядні роботи тощо), ефективна організація обліку і контролю стає критично важливою для забезпечення фінансової стабільності підприємства. Невірне відображення витрат, помилки в обліку можуть призвести до фінансових втрат, зниження конкурентоспроможності та зниження довіри з боку інвесторів та партнерів.

Зростаюча конкуренція на ринку будівельних послуг, постійне підвищення вимог до фінансової прозорості, а також потреба в оптимізації витрат роблять питання організації обліку та контролю надзвичайно актуальним. Зокрема, проблема правильного обліку будівельних витрат, своєчасного та точного формування фінансової звітності стає важливим чинником для прийняття управлінських рішень та контролю за виконанням будівельних проектів.

Тому, дослідження організації обліку і контролю в будівельних підприємствах є важливим для розробки рекомендацій щодо вдосконалення управлінських процесів, зниження фінансових ризиків і підвищення ефективності.

Метою даної курсової роботи є дослідження особливостей організації обліку та контролю в будівельних підприємствах, аналіз основних проблем та підходів до їх вирішення, а також розробка рекомендацій щодо вдосконалення методів обліку витрат і контролю фінансової діяльності в цій галузі.

Завданням є вивчення існуючих методик обліку і контролю, визначення їх впливу на фінансову стабільність підприємств будівельної галузі та розробка практичних рекомендацій для підвищення ефективності фінансового управління на основі аналізу сучасних підходів до організації обліку та контролю в будівельних компаніях.

Відповідно до зазначеної мети сформовано такі завдання курсового дослідження:

- навести економічну сутність обліку і контролю в будівельних підприємствах;
- надати особливості організації обліку в будівельних підприємствах;
- розкрити контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств.

Розділ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

1.1. Економічна сутність обліку і контролю в будівельних підприємствах

Облік і контроль є основними елементами фінансового управління в будівельних підприємствах, які забезпечують правильне відображення фінансових операцій, ефективне використання ресурсів та підтримку фінансової стабільності підприємства. Оскільки будівельна діяльність має свої особливості, пов'язані з великими обсягами інвестицій, тривалими строками виконання проектів та значними фінансовими витратами, то роль обліку і контролю стає надзвичайно важливою для успішного ведення бізнесу в цій сфері.

Економічна сутність обліку в будівельних підприємствах полягає в систематичному зборі, реєстрації, класифікації та узагальненні фінансової інформації про господарську діяльність підприємства. Це дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів, з'ясувати точні витрати на виконання будівельних робіт, а також сформулювати об'єктивну фінансову звітність. В обліку будівельних підприємств особливу увагу приділяють таким аспектам, як облік матеріалів, робочої сили, виконаних робіт і підрядних договорів, що дозволяє оцінити рівень виконання проектів у відповідності з кошторисами та термінами [6].

Контроль, у свою чергу, є процесом перевірки правильності та ефективності виконання облікових процедур, а також моніторингу фінансових операцій і господарських процесів для запобігання помилок, шахрайства чи зловживань. Контроль забезпечує своєчасне виявлення відхилень від встановлених норм і планів, що дозволяє своєчасно коригувати фінансову та виробничу діяльність підприємства. У будівельних підприємствах контроль охоплює всі етапи виконання будівельних проектів: від планування витрат на матеріали та робочу силу до завершення робіт і здачі об'єкта замовнику.

Важливою складовою є також внутрішній контроль, який включає в себе перевірку облікових записів, документів, планів і звітів всередині підприємства, та зовнішній контроль, який здійснюється аудиторськими компаніями або державними органами для забезпечення дотримання законодавства та підвищення довіри до фінансової звітності підприємства.

Ефективна організація обліку і контролю в будівельних підприємствах дозволяє забезпечити прозорість фінансових операцій, мінімізувати фінансові та виробничі ризики, а також сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства на ринку будівельних послуг [1].

Особливості обліку і контролю в будівельних підприємствах зумовлені специфікою цієї галузі, яка характеризується складністю, великими фінансовими витратами та тривалими термінами виконання проектів. Нижче наведено ключові особливості, які визначають економічну сутність обліку і контролю в будівельних підприємствах.

1. Велика кількість витрат та їх складність.

Будівельні підприємства мають велику кількість різноманітних витрат, які можна поділити на кілька основних категорій: витрати на матеріали, заробітну плату, оренду техніки, витрати на транспорт, підрядні роботи та інші супутні витрати. У зв'язку з цим облік витрат має бути детальним та багатоступеневим, щоб забезпечити точність обліку та дозволити оцінити ефективність використання ресурсів на кожному етапі будівельного процесу.

2. Тривалість будівельних проектів.

Будівельні проекти часто мають тривалий термін виконання, інколи кілька років. Це вимагає особливого підходу до обліку та контролю на всіх етапах робіт: від підготовчого етапу до здачі об'єкта в експлуатацію. Відповідно, фінансові результати, що формуються на основі обліку, можуть мати значні коливання через етапність виконання робіт, що вимагає правильного розподілу витрат і доходів протягом усього часу реалізації проекту.

3. Підрядні роботи та субпідрядники.

Будівельні підприємства часто працюють із підрядниками та субпідрядниками, що ускладнює облік витрат і контроль за виконанням робіт. Облік витрат на підрядні роботи вимагає точного документування всіх угод, умов контрактів, а також контролю за виконанням робіт та відповідністю затрат до планових показників. Крім того, взаєморозрахунки з підрядниками потребують чіткої організації для уникнення непорозумінь і фінансових втрат.

4. Висока капіталомісткість і сезонність.

Будівництво є капіталомісткою галуззю, де необхідно залучати значні фінансові ресурси для придбання матеріалів, техніки, а також для фінансування робіт. Часто будівельні підприємства стикаються з проблемами фінансування, що вимагає чіткого обліку кредитів, позик, а також ефективного планування витрат. Окрім того, будівельні роботи можуть бути сезонними, що також впливає на облік і контроль за витратами, доходами та термінами виконання робіт.

5. Планування і бюджетування.

Створення кошторисів та фінансових планів є важливим етапом для будівельних підприємств. Оскільки будівельний проект часто включає значні фінансові витрати, правильне планування витрат на матеріали, роботу, техніку та інші ресурси допомагає забезпечити фінансову ефективність. Врахування всіх можливих витрат та ризиків дозволяє зменшити ймовірність перевищення бюджету і термінів виконання проектів.

6. Потрібність інтегрованих систем обліку.

Через складність обліку та великі обсяги даних, які мають оброблятися, будівельні підприємства часто використовують інтегровані інформаційні системи для автоматизації обліку та контролю. Це дозволяє значно знизити ймовірність помилок, забезпечити точність та своєчасність фінансової звітності, а також дозволяє проводити реальний моніторинг витрат і доходів на всіх етапах будівництва.

7. Регулювання і законодавство.

Важливою особливістю галузі є наявність численних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність будівельних підприємств. Це стосується як

фінансового, так і технічного аспектів: від бухгалтерського обліку до вимог щодо безпеки на будівельних майданчиках, санітарних норм та ліцензування діяльності. Тому організація контролю на всіх етапах будівництва повинна забезпечувати дотримання нормативних вимог.

8. Виконання довгострокових контрактів і договорів.

Будівельні підприємства часто укладають довгострокові контракти, що містять умови часткових авансів і платежів на різних етапах виконання робіт. Це вимагає особливого обліку в контексті правильного розподілу доходів і витрат, відображення авансів, а також правильного розподілу витрат на кілька періодів.

Завдяки цим особливостям облік і контроль у будівельних підприємствах потребують особливого підходу, що включає комплексне управління витратами, вчасне реагування на зміни в планах та умовах контрактів, а також ефективне управління фінансовими ризиками на всіх етапах будівельного процесу [4].

1.2 Особливості організації обліку в будівельних підприємствах

Організація обліку в будівельних підприємствах має свої специфічні особливості, зумовлені характером діяльності цієї галузі, великими обсягами робіт, високими витратами на матеріали та трудові ресурси, а також різноманітними етапами виконання проектів [14]. Будівельні підприємства виконують численні операції, що вимагають детального і точного обліку на всіх етапах будівництва — від закупівлі матеріалів до завершення об'єкта. Розглянемо основні особливості організації обліку в таких підприємствах:

1. Облік витрат на будівельні матеріали і ресурси.

Однією з основних складових обліку в будівельних підприємствах є облік витрат на матеріали. Це включає облік закупівлі, транспортування та використання матеріалів на різних етапах будівництва. Кожен етап будівництва може вимагати різних матеріалів, і для кожного з них слід вести окремий облік. Також важливим є облік утилізації матеріалів, оскільки втрати через неправильне зберігання або обробку можуть значно вплинути на загальну собівартість будівництва.

2. Облік витрат на робочу силу.

Будівельний процес передбачає велику кількість робочої сили, як безпосередньо на будівельному майданчику, так і для виконання супутніх робіт (вивіз сміття, прибирання, роботи з технікою тощо). Ведення точного обліку заробітної плати, премій, виплат за понаднормову роботу та інших витрат на працю є критично важливим для ефективного планування та контролю. Особливо важливим є облік робіт, виконаних субпідрядниками, що дозволяє уточнювати витрати і контролювати їх.

3. Облік виконаних будівельних робіт і підрядних договорів.

У будівництві важливо точно відображати виконання робіт за договорами підряду, оскільки це прямо впливає на фінансові результати підприємства. Облік витрат за кожним етапом будівництва та взаєморозрахунки з підрядниками повинні бути відображені у бухгалтерії для точного формування фінансової звітності. Важливо вчасно зафіксувати факт виконаних робіт, а також контроль за їх виконанням і відповідністю кошторису.

4. Облік основних засобів і будівельної техніки.

Будівельні підприємства часто мають велику кількість техніки, яка використовується на різних етапах будівництва. Облік основних засобів, таких як машини, обладнання та інструменти, потребує регулярної інвентаризації і точного відображення амортизації, витрат на ремонт та обслуговування техніки. Це дозволяє не тільки підтримувати об'єктивну фінансову звітність, а й оцінювати ефективність використання технічних ресурсів.

5. Облік виконання довгострокових контрактів.

Будівельні підприємства часто працюють з довгостроковими контрактами на будівництво великих об'єктів, що вимагає спеціалізованого підходу до обліку доходів і витрат. Для кожного контракту необхідно вести окремий облік коштів, що надійшли, авансів, витрат, а також здійснювати контроль за відповідністю між фактичними витратами і плановими кошторисами. Важливо також коригувати фінансову звітність залежно від етапу виконання робіт і обсягу виконаних робіт за контрактом.

6. Облік податків і зборів.

Будівельні підприємства повинні враховувати специфіку обчислення та сплати податків, що пов'язані з їх діяльністю. Це включає ПДВ, податок на прибуток, соціальні внески, а також місцеві податки, які можуть змінюватися залежно від регіону. Крім того, важливим аспектом є облік субпідрядників і взаєморозрахунки за виконані роботи, що дозволяє правильно визначити податкову базу та уникнути штрафів за порушення податкового законодавства.

7. Спеціалізовані інформаційні системи для обліку.

Через велику кількість операцій, складність проектів і різноманіття облікових процедур будівельні підприємства часто використовують спеціалізовані програмні комплекси для автоматизації обліку та управління проектами. Це дозволяє спростити процес обліку витрат, забезпечити точність і своєчасність обробки даних, а також зменшити ймовірність помилок при веденні бухгалтерії. Такі системи дозволяють інтегрувати фінансові та виробничі дані, що дозволяє більш ефективно контролювати виконання проекту.

8. Визначення собівартості будівельних робіт.

Для будівельних підприємств важливо правильно визначити собівартість виконаних робіт, оскільки це дозволяє оцінити ефективність проектів і визначити їх рентабельність. Облік витрат на матеріали, робочу силу, оренду техніки, субпідрядні роботи та інші витрати дозволяє формувати точну собівартість, яка є основою для планування цін і прогнозування прибутковості.

9. Інвентаризація і облік незавершеного будівництва.

Будівельні підприємства повинні вести облік незавершених будівельних робіт, що потребує постійного моніторингу витрат і виконання робіт на кожному етапі проекту. Особливо це важливо для великих інфраструктурних проектів, де обсяг виконаних робіт і витрат може значно змінюватися протягом тривалого часу. Регулярна інвентаризація незавершеного будівництва допомагає вчасно виявити відхилення від плану і внести корективи в бюджет проекту.

Особливості організації обліку в будівельних підприємствах зумовлені необхідністю точного відображення витрат і доходів на різних етапах будівельного

процесу, а також дотриманням законодавчих вимог та індустріальних стандартів. Врахування всіх аспектів допомагає забезпечити ефективне управління фінансами і знижує ризики, пов'язані з реалізацією будівельних проектів.

1.3. Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств

Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств є важливим елементом управлінської діяльності, що сприяє забезпеченню ефективності використання ресурсів, запобіганню фінансовим порушенням, досягненню поставлених фінансових цілей та оптимізації витрат. Будівельна галузь характеризується високими витратами, довготривалими проектами та складними фінансовими взаєморозрахунками, що робить контроль за фінансово-господарською діяльністю необхідним для забезпечення стабільності підприємства і досягнення його цілей.

Основні аспекти контролю фінансово-господарської діяльності:

1. Контроль за витратами та доходами. Один з основних напрямків контролю полягає в постійному моніторингу витрат на матеріали, робочу силу, техніку та інші ресурси, а також контролю за доходами підприємства. Оскільки витрати на будівництво часто перевищують очікувані, важливо здійснювати систематичний контроль за їх обґрунтованістю та відповідністю бюджету. Це включає контроль за витратами на кожному етапі будівництва, що дозволяє коригувати планування та своєчасно виявляти відхилення від встановлених норм.

2. Контроль за використанням технічних та фінансових ресурсів. Важливим аспектом є контроль за ефективним використанням основних засобів, таких як будівельна техніка, обладнання, матеріали, а також управління фінансовими ресурсами. Це включає моніторинг їхньої амортизації, витрат на обслуговування та ремонт, а також ефективність їх використання в процесі виконання будівельних

робіт. Неefективне використання ресурсів може призвести до непередбачуваних витрат, що негативно впливають на фінансові результати підприємства.

3. Контроль за виконанням договірних зобов'язань та підрядних робіт. Будівельні підприємства часто співпрацюють з підрядниками та субпідрядниками, що вимагає належного контролю за виконанням договірних зобов'язань. Оцінка виконання робіт, перевірка фактичних витрат і порівняння їх з плановими є важливою складовою контролю. Важливо також перевіряти дотримання термінів і якості робіт, а також відповідність фактичних витрат із затвердженими кошторисами.

4. Контроль за виконанням кошторису. Обов'язковим етапом є контроль за виконанням кошторису будівельного проекту. Постійний моніторинг фактичних витрат та порівняння їх із затвердженим бюджетом допомагає уникнути перевитрат і вчасно виявити відхилення. Це включає перевірку всіх статей витрат, таких як витрати на матеріали, оплату праці, підрядні роботи, транспорт, оренду техніки та інші.

5. Контроль за фінансовими звітами та їх достовірністю. Контроль за точністю та достовірністю фінансових звітів є важливою складовою управлінського контролю. Це включає перевірку балансів, звітів про прибутки та збитки, а також даних про грошові потоки. Звіти повинні відповідати всім вимогам бухгалтерського обліку, що дозволяє своєчасно виявляти фінансові порушення, коригувати стратегію і приймати обґрунтовані управлінські рішення.

6. Контроль за податковими зобов'язаннями. У будівельних підприємствах також важливо забезпечити контроль за дотриманням податкового законодавства, своєчасною сплатою податків та інших зборів. Контроль за податковими зобов'язаннями включає перевірку правильності обчислення та сплати ПДВ, податку на прибуток, соціальних внесків та інших обов'язкових платежів. Важливо уникати штрафів за порушення податкового законодавства.

7. Інвентаризація активів і перевірка фінансових операцій. Регулярні інвентаризації є важливим інструментом для контролю за активами будівельного підприємства. Це включає перевірку наявності та стану основних засобів,

матеріальних цінностей, а також моніторинг виконання всіх фінансових операцій. Інвентаризація допомагає виявляти можливі втрати, крадіжки або помилки в обліку.

8. Контроль за якістю та безпекою робіт. Оскільки будівництво супроводжується ризиками для здоров'я та безпеки працівників, контроль за дотриманням норм безпеки та якості робіт є важливим аспектом фінансово-господарського контролю. Невиконання стандартів безпеки може призвести до додаткових витрат на ліквідацію наслідків, штрафів або зупинки робіт, що погіршує фінансові результати.

9. Внутрішній аудиторський контроль. Внутрішній аудит є важливою складовою контролю за фінансово-господарською діяльністю. Це дозволяє здійснювати регулярні перевірки фінансових та операційних процесів, забезпечити відповідність обліку вимогам законодавства та внутрішнім стандартам підприємства. Аудиторський контроль допомагає виявляти потенційні проблеми на ранніх стадіях, що дозволяє вчасно вжити коригувальних заходів.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств є ключовим елементом для досягнення фінансової стабільності та успішного виконання будівельних проектів. З огляду на високу капіталомісткість та складність будівельних робіт, належний контроль забезпечує своєчасну корекцію витрат, запобігання перевитратам, ефективне управління ресурсами та досягнення встановлених фінансових результатів.

Розділ 2
РОЗРАХУНКОВА ЧАСТИНА

Варіант – 6

Підприємство Варіант 6
 Вид економічної діяльності виробнича
 Середня кількість працівників¹ _____
 Адреса, телефон _____

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

КОДИ		
		01
12345678		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 1 січня 2024 р.

Форма № 1 Код за
ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	85,07	85,07
первісна вартість	1001	90,69	90,69
накопичена амортизація	1002	(5,62)	(5,62)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	–	–
Основні засоби	1010	342,5	321,5
первісна вартість	1011	469,70	472,70
знос	1012	(127,2)	(151,2)
Інвестиційна нерухомість	1015	–	–
Довгострокові біологічні активи	1020	–	–
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	–	–
інші фінансові інвестиції	1035	–	–
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	–	–
Інші необоротні активи	1090	–	–
Усього за розділом I	1095	427,57	406,57
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	113,29	171,2
Поточні біологічні активи	1110	–	–
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2,12	168,12
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0,49	1,99
з бюджетом	1135	–	–
у тому числі з податку на прибуток	1136	–	–
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	–	–
Поточні фінансові інвестиції	1160	–	–

Гроші та їх еквіваленти	1165	696,92	692,43
Витрати майбутніх періодів	1170	–	–
Інші оборотні активи	1190	–	–
Усього за розділом II	1195	812,82	1033,74
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	–	–
Баланс	1300	1240,39	1440,31
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	636,0	636,0
Капітал у дооцінках	1405	–	–
Додатковий капітал	1410	–	9,00
Резервний капітал	1415	–	–
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	40,76	64,91
Неоплачений капітал	1425	(–)	(–)
Вилучений капітал	1430	(–)	(–)
Усього за розділом I	1495	676,76	709,91
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	–	–
Довгострокові кредити банків	1510	530,0	530,0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	–	–
Довгострокові забезпечення	1520	–	–
Цільове фінансування	1525	–	–
Усього за розділом II	1595	530,0	530,0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	5,3	5,3
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	–	–
товари, роботи, послуги	1615	21,24	21,44
розрахунками з бюджетом	1620	2,84	53,71
у тому числі з податку на прибуток	1621	–	–
розрахунками зі страхування	1625	3,65	3,65
розрахунками з оплати праці	1630	10,60	16,42
Поточні забезпечення	1660	–	–
Доходи майбутніх періодів	1665	–	–
Інші поточні зобов'язання	1690	–	1,00
Усього за розділом III	1695	33,63	101,52
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	–	–
Баланс	1900	1240,39	1440,31

Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
1	Надійшли виробничі запаси (матеріали) від постачальника на суму – 24 000 грн. у тому числі ПДВ	201 «Сировина і матеріали»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	6000	Збільшення активу, Збільшення пасиву – IV тип
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	1200	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
3	Надійшли МШП від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	500	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	100	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
5	Використано на виробництво продукції матеріали	23 «Виробництво»	201 «Сировина і матеріали»	1 500	Зменшення активу, Зменшення пасиву III тип
6	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	23 «Виробництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	7200	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
7	Розрахувати та утримати із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»	1296	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
8	Розрахувати та утримати із заробітної плати військовий збір	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	108	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
9	Нарахувати на заробітну плату єдиний соціальний внесок (навести розрахунок)	23 «Виробництво»	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	1548	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

Продовження

10	Сплачено з розрахункового рахунка у банку податок з доходів фізичних осіб	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	1296	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
11	Сплачено з розрахункового рахунка у банку військовий збір	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	108	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
12	Сплачено з розрахункового рахунка у банку нарахування на заробітну плату соціального внеску	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	1548	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
13	До каси отримано з розрахункового рахунка у банку заробітна плата до видачі	301 «Готівка в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	5796	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
14	З каси видано робітнику підприємства на закупівлю малоцінних та швидкозношувальних предметів грошові кошти під звіт	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 «Готівка в національній валюті»	1 500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
15	Придбані основні засоби (верстат) у постачальника на суму 2 400 грн. у тому числі ПДВ	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	2 000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
16	Відображено податковий кредит з ПДВ за придбані основні засоби (верстат)	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	400	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
17	Нараховано витрати за транспортування основного засобу (верстат) на суму 1 000 грн. (у неплатника ПДВ)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	1 000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип

Продовження

18	Введені в експлуатацію основний засіб (верстат)	104 «Машини та обладнання»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	3 000	Збільшення активу, Збільшення активу I тип
19	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	23 "Виробництво"	131 "Знос основних засобів"	21 000	Зменшення активу, Збільшення активу I тип
20	Нараховано знос основних засобів загальновиробничого призначення	91 "Загальновиробничі витрати"	131 "Знос основних засобів"	1 000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
21	Списано загальновиробничі витрати на собівартість виробленої продукції	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	91 "Загальновиробничі витрати"	1 000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
22	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	92 «Адміністративні витрати»	131 "Знос основних засобів"	2 000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
23	Передана вся готова продукція із виробництва на склад	26 «Готова продукція»	23 «Виробництво»	32684	Збільшення активу, Збільшення активу III тип
24	Реалізована вся готова продукція покупцю	361 Розрахунки з вітчизняними покупцями»	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	166000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
25	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану готову продукцію	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	641 «Розрахунки за податками»	27666	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
26	Списана відвантажена покупцям готова продукція за її фактичною собівартістю	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	26 «Готова продукція»	78284	Збільшення активу, Збільшення пасиву IV тип
27	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації готової продукції	701 «Дохід від реалізації готової продукції»	791 «Результат операційної діяльності»	138334	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
28	Списано на фінансовий результат фактична собівартість реалізованої готової продукції	791 «Результат операційної діяльності»	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	78284	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
29	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати	791 «Результат операційної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»	2 000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

Закінчення

30	Нараховано податок на прибуток	981 «Податок на прибуток від звичайної діяльності»	641» Розрахунки за податками»	24900	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
31	Списано на фінансовий результат податок на прибуток	791 «Результат операційної діяльності»	981 «Податок на прибуток від звичайної діяльності»	24900	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
32	У кінці звітного періоду визначено на фінансовий результат, який списується на рахунок обліку нерозподілених прибутків (непокритих збитків) у порядку закриття рахунку 79 «Фінансові результати»	791 «Результат операційної діяльності»	441 «Прибуток нерозподілених»	33150	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
33	Перераховано нерозподілений прибуток до зареєстрованого капіталу 9000 грн.	441 «Прибуток нерозподілений»	42 «Додатковий капітал»	9 000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

Таблиця – Оборотна відомість за синтетичними рахунками

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
10 Основні засоби (первісна вартість)	469700	–	3 000	–	472700	–
12 Нематеріальні активи (первісна вартість)	90690	–	–	–	90690	–
201 Матеріали	6490	–	6000	1 500	10990	–
22 Малоцінні швидкозношувані предмети	1260	–	500	–	1760	–
23 Незавершене виробництво	400	–	32284	32684	–	–
26 Готова продукція	45600	–	32684	78284	–	–
28 Товари	59540	–	–	–	59540	–
301 Каса в національній валюті	5650	–	3796	1 500	9946	–
311 Поточний рахунок в національній валюті	691270	–	–	8784	682486	–
361 Розрахунки з вітчизняними покупцями	2120	–	166000	–	168120	–
372 Розрахунки з підзвітними особами	490	–	1 500	–	1990	–
152 Придбання (виготовлення) основних засобів	–	–	3 000	3 000	–	–
685 Розрахунки з іншими кредиторами	–	–	–	1 000	–	1 000
91 Загальновиробничі витрати	–	–	1 000	1 000	–	–
901 Собівартість реалізованої готової продукції	–	–	78284	78284	–	–
131 Знос основних засобів	–	127200	–	24 000	–	151200
132 Знос інших необоротних матеріальних активів	–	5620	–	–	–	5620
631 Розрахунки з постачальниками та підрядниками	–	11240	–	10200	–	21440
641 Розрахунки за податками	–	2840	2996	53862	–	53706
651 За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	–	3650	1584	1584	–	3650

Закінчення таблиці

661 Розрахунки за заробітною платою	–	10600	1377	7200	–	16423
441 Прибуток нерозподілений	–	40760	9 000	33150	–	64910
40 Статутний капітал	–	636000	–	–	–	636000
60 Короткострокові позики банку	–	5300	–	–	–	5300
50 Довгострокові позики банку	–	530000	–	–	–	530000
642 Розрахунки за обов'язковими платежами	–	–	108	108	–	–
92 Адміністративні витрати	–	–	2 000	200	–	–
701 Дохід від реалізації готової продукції	–	–	166000	166000	–	–
42 Додатковий капітал	–	–	–	9 000	–	9 000
791 Результат операційної діяльності	–	–	138334	138334	–	–
981 Податок на прибуток	–	–	24900	24900	–	–
Разом	1373210	1373210	674 574	674574	1498249	1498249

ВИСНОВКИ

В ході дослідження організації обліку і контролю в будівельних підприємствах було визначено ключові аспекти фінансово-господарської діяльності в цій галузі та розглянуто основні принципи і методи управлінського контролю, що є необхідними для забезпечення стабільного функціонування та розвитку будівельних підприємств.

1. Облік і контроль у будівельних підприємствах відіграють критичну роль в управлінні фінансами та ресурсами. Систематичне ведення обліку витрат на матеріали, робочу силу, техніку та виконання робіт забезпечує точне формування фінансових результатів і сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства.

2. З урахуванням специфіки будівельної галузі, організація обліку має враховувати постійні зміни в обсягах робіт, використанні матеріалів і ресурсів, а також значний вплив зовнішніх факторів (погода, інфляція, зміни в податковому законодавстві). Врахування цих факторів дозволяє підтримувати точність обліку та забезпечувати своєчасне коригування фінансових планів і кошторисів.

3. Належний контроль за витратами, виконанням підрядних робіт та дотриманням кошторисів допомагає запобігати перевитратам і забезпечувати високий рівень якості робіт. Регулярні перевірки на всіх етапах виконання проектів дозволяють своєчасно виявляти відхилення від плану і вживати коригувальних заходів, що в результаті покращує фінансові показники підприємства.

4. Фінансовий контроль у будівельних підприємствах повинен охоплювати не тільки перевірку витрат і доходів, а й контроль за податковими зобов'язаннями, які є суттєвими для успішного ведення бізнесу в цій галузі. Важливою складовою є внутрішній аудит, який допомагає забезпечити відповідність усіх фінансових операцій вимогам законодавства і внутрішніх стандартів підприємства.

5. Використання спеціалізованих програмних комплексів для автоматизації обліку і контролю є важливим елементом підвищення ефективності управління на будівельних підприємствах. Ці системи дозволяють значно зменшити ймовірність

помилку і забезпечити своєчасне отримання точних даних для прийняття управлінських рішень.

б. Рекомендується впровадження більш детальних методів аналізу фінансових результатів, застосування сучасних технологій для моніторингу витрат і виконання робіт, а також покращення комунікації між фінансовими підрозділами і управлінським персоналом для оперативного реагування на зміну обставин.

Висновки дослідження свідчать про те, що організація обліку і контролю в будівельних підприємствах є складним і багатогранним процесом, що потребує уваги до кожного аспекту діяльності підприємства, включаючи точність обліку витрат, ефективність використання ресурсів, контроль за виконанням проектів та забезпечення фінансової безпеки. Правильне впровадження системи обліку і контролю дозволяє знижувати ризики, пов'язані з виконанням будівельних проектів, та досягати фінансової стабільності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василенко, І. П. Особливості управлінського обліку на будівельних підприємствах. Економічний журнал: теорія і практика, 24(1), 45-51.
2. Дерій В. А. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації : монографія / З.-М.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, В.А. Дерійтаін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. З.-М.В. Задорожного. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 192 с.
3. Задорожний З. В. Управлінський облік як елемент налагодження відносин з контрагентами в інноваційному середовищі ділових комунікацій / З. В. Задорожний, В. В. Муравський, О. А. Шевчук, Ю. А. Судин // Маркетинг і менеджмент інновацій. 2018. № 2. С. 103–112.
4. Іванова, Т. М. Моделі контролю витрат на будівництво: практичний досвід. Міжнародний журнал економічних досліджень, 12(1), 72-78.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
6. Ковальчук, О. І. Організація обліку витрат на будівельних підприємствах. Вісник Національного університету економіки і права, 15(2), 112-118.
7. Концептуальні основи розвитку системи бухгалтерського і управлінського обліку та звітності : монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. З.-М.В. Задорожного. – Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 288 с.
8. Петрова, Л. В., & Мельник, О. А. Контроль за фінансово-господарською діяльністю будівельних підприємств: методологія та практика. Журнал обліку та фінансів, 18(3), 56-63.
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV . URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

10. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті : Наказ Міністерства транспорту України від 05.02.2001р. № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01>

11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2003 №73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

12. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

13. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

14. Сидоренко, М. В. Роль внутрішнього аудиту в контролі фінансово-господарської діяльності будівельних підприємств. Фінансовий контроль та аудит, 28(4), 80-85.

15. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації : монографія / З.-М.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, В.А. Дерій та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. З.-М.В. Задорожного. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 192 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

СИНТЕТИЧНІ РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Дт	Рахунок 10	Кт
Сальдо на початок	469700	
18) 3 000		
Обороти	3 000	Обороти –
Сальдо на кінець	472700	

Дт	Рахунок 12	Кт
Сальдо на початок	90690	
Обороти –		Обороти –
Сальдо на кінець	90690	

Дт	Рахунок 201	Кт
Сальдо на початок	6490	
1) 6000		5) 1 500
Обороти	6000	Обороти 1 500
Сальдо на кінець	10990	

Дт	Рахунок 22	Кт
Сальдо на початок	1260	
3) 500		
Обороти	500	Обороти –
Сальдо на кінець	1760	

Дт	Рахунок 23	Кт
Сальдо на початок	400	
5) 1 500		23) 32684
6) 7200		
9) 1584		
19) 21 000		
21) 1000		
Обороти	32284	Обороти
–		–

Дт	Рахунок 26	Кт
Сальдо на початок	45600	
23) 32684		26) 78284
Обороти	32684	Обороти 78284
–		–

Дт	Рахунок 28	Кт
Сальдо на початок	59540	
Обороти –		Обороти –
Сальдо на кінець	59540	

Дт	Рахунок 301	Кт
Сальдо на початок	5650	
13) 5796		14) 1 500
Обороти	5796	Обороти
Сальдо на кінець	9946	

Дт	Рахунок 311	Кт
	Сальдо на початок 691270	
		10) 1296
		11) 108
		12) 1584
		13) 5796
	Обороти –	Обороти 8784
	Сальдо на кінець	682486

Дт	Рахунок 361	Кт
	Сальдо на початок 2120	
	24) 166000	
	Обороти 166000	Обороти –
	Сальдо на кінець 168120	

Дт	Рахунок 372	Кт
	Сальдо на початок 490	
	14) 1 500	
	Обороти 1 500	Обороти –
	Сальдо на кінець 1990	

Дт	Рахунок 152	Кт
	15) 2 000	18) 3 000
	17) 1 000	
	Обороти 3 000	Обороти 3 000
	–	–

Дт	Рахунок 685	Кт
		17) 1 000
	Обороти –	Обороти 1 000
		Сальдо на кінець 1 000

Дт	Рахунок 91	Кт
	20) 1 000	21) 1 000
	Обороти 1 000	Обороти 1 000
	–	–

Дт	Рахунок 901	Кт
	26) 78284	28) 78284
	Обороти 78284	Обороти 78284
	–	–

Дт	Рахунок 131	Кт
		Сальдо на початок 127200
		19) 21 000
		20) 1 000
		22) 2 000
	Обороти –	Обороти 24 000
	–	Сальдо на кінець 151200

Дт	Рахунок 132	Кт
		Сальдо на початок 5620
Обороти –		Обороти –
–		Сальдо на кінець 5620

Дт	Рахунок 651	Кт
		Сальдо на початок 6 3650
12) 1584		9) 1584
Обороти 1584		Обороти 1584
–		Сальдо на кінець 3650

Дт	Рахунок 661	Кт
		Сальдо на початок 10600
7) 1296 8) 108		6) 7200
Обороти 1377		Обороти 7200
–		Сальдо на кінець 16423

Дт	Рахунок 40	Кт
		Сальдо на початок 636000
Обороти –		Обороти –
–		Сальдо на кінець 636000

Дт	Рахунок 641	Кт
		Сальдо на початок 2840
2) 1200 4) 100		7) 1296 25) 27666

Дт	Рахунок 631	Кт
		Сальдо на початок 11240
		1) 6000
		2) 12000
		3) 500
		4) 100
		15) 2 000
Дт	Рахунок 441	Кт
		16) 400
Обороти –		Сальдо на початок 40 500
33) 9 000		32) 33 150
Обороти 9 000		Обороти 33 150
–		Сальдо на кінець 64910

Дт	Рахунок 50	Кт
		Сальдо на початок 530000
Обороти –		Обороти –
–		Сальдо на кінець 530000

Дт	Рахунок 60	Кт
		Сальдо на початок 5300
Обороти –		Обороти –
–		Сальдо на кінець 5300

10) 1296	30) 24900
16) 400	
Обороти 2996	Обороти 53862
-	Сальдо на кінець 53706

Дт	Рахунок 642	Кт
11) 108		8) 108
Обороти 108		Обороти 108
-		-

Дт	Рахунок 701	Кт
25) 27666		24) 166000
27) 138334		
Обороти 166000		Обороти 166000
-		-

Дт	Рахунок 92	Кт
22) 2 000		29) 2 000
Дт	Рахунок 42	Кт
Обороти		Обороти 2 000
-		33) 9 000
Обороти -		Обороти 9 000
-		Сальдо на кінець 9 000

Дт	Рахунок 791	Кт
28) 78284		27) 138334
29) 2 000		
31) 24900		
32) 33150		
Обороти 138334		Обороти 138334
-		-

Дт	Рахунок 981	Кт
30) 24900		31) 24900
Обороти		Обороти
-		-